

- Realizarea diverselor activități psiho-terapeutice, activități de grup, activități de sensibilizare în scopul prevenirii discriminării familiilor ce cresc copii cu CES
- Acordarea suportului metodologic și psiho-emoțional părinților ce cresc copiii cu CES în scopul asigurării unui proces instructiv-educativ eficient
- Sensibilizarea opiniei publice, a societății în general de a avea o atitudine pozitivă față de copiii cu CES și de a-i sprijini pe cei în dificultate

Bibliografie:

1. Psihologie medicală curs 2 „Normal și patologic. Sănătate și boală.” Universitatea de medicină și farmacie din Craiova, 2012
2. BALAN V., BORTĂ L., BOTNARI V. Educație incluzivă : Unitate de curs /; Min. Educației, Culturii și Cercetării al Rep. Moldova. – Ed. rev. și compl. – Chișinău : S. n., 2017 (Tipogr. «Bons Offices»). – 308 p
3. Ghid pentru cadrele didactice și manageriale din sistemul educațional preșcolar și pentru specialiști din serviciile specializate de recuperare/reabilitare a copiilor cu dizabilități Ministerul Educației al Republicii Moldova Asociația Obștească „Femeia și Copilul – Protecție și Sprijin”, Criuleni Agenția de Dezvoltare din Republica Cehia Asociația „ADRA”, Republica Cehia Asociația „ADRA”, Republica Moldova Aprobare de către Consiliul Național pentru Curriculum (procesul-verbal nr. 3 din 24.11.2011).
4. <https://en.unesco.org/>
5. Suport de Curs Psihologia copiilor cu cerințe educaționale speciale. Ministerul educației culturii și cercetării al R.M./ Universitatea de Studii Europene din Moldova. Facultatea de Psihologie și Asistență Socială. Program de Studiu Psihologie, 2018

DEZVOLTAREA PSIHOMOTRICITĂȚII LA COPIII CU DIZABILITATEA MINTALĂ

Maximciuc Victoria,
dr. conf.univ.,UPSC „Ion Creangă”,

Corcevoi Nadejda,
învățător, Liceul Teoretic cu profil tehnologic
pentru copiii cu vedere slabă

Rezumat:

În articol se abordează problema dezvoltarea psihomotricității la copiii cu dizabilitatea mintală. Este argumentată necesitatea cercetării psihomotricității la acești copii. Este prezentate rezultatele experimentului de constatare: scaderea vitezei, forței, îndemnării, rezistenței, orientării spațiale, accentuarea sinchinezilor. S-a elaborat experiment formativ. Experimentul formativ s-a bazat pe formarea exactității și coordonării mișcărilor și acțiunilor; corectarea deficiențelor psihomotorii; îmbunătățirea coordonării mână-ochi;îmbunătățirea activității senzorial-perceptive;dezvoltarea coordonării auditive;formarea orientării spațio-temporale. La sfârșit sunt formulate concluzii.

Summary

In this article is described the problem of development of psychomotor skills at children with mental disabilities. There is justified the need of research of psychomotricity at these children. The results of the finding experiment are following: decrease in speed, strength, exhortation, endurance, spatial orientation, accentuation of synkinesia. There has been developed the training experiment. It was based on the formation of accuracy and coordination of movements and actions; correction of psychomotor deficiencies; improving hand-eye coordination; improving sensory-perceptual activity; development of auditory coordination; formation of spatio-temporal orientation. At the end conclusions are drawn.

Lumea se află într-un permanent proces de mișcare și de dezvoltare. Din ce în ce devine tot mai complexă cu noi compartimente, subdiviziuni de cercetare și studii. Fiecare zi pentru noi este o nouă mișcare, noi procese ce se realizează cu ajutorul funcțiilor psihice și funcțiilor motrice. Anume motricitatea și psihicul sunt elementele primordiale ce joacă în procesul de dezvoltarea al omului. Mai multe cercetări din domeniu constată că majoritatea copiilor au dificultăți realizarea deprinderilor grafomotrice. Pe de altă parte se cunoaște că dezvoltarea motricității fine are un rol important în dezvoltarea proceselor psihice inclusiv limbajului. Din cauza aceasta dezvoltarea psihomotricității la copiii cu cerințele educaționale speciale și îndeosebi celor cu dizabilitatea mintală are un rol primordial. Cu problema cercetării psihomotricității la copiii cu dizabilitatea mintală pe plan internațional (Л. Б. Баряева [3], Т. Н. Головина [4], Е. А. Екжанова [5], С. Д. Забрамная [6], și național s-a ocupat un șir de autori (V. Olărescu [1], Radu, I. D., Ulici, G. [2]).

Însă din cauza importanței practice privind dezvoltarea psihomotricității și particularităților individual-tipologice a copilului cu dizabilitatea mintală problema cercetării permanent va fi actuală.

Deaceia scopul la experimentul de constatare a fost: cercetarea caracteristicilor dezvoltării psihomotricității la copii cu deficiență mintală.

Pentru aceasta a fost propuse următoarele obiective: aprobarea scopului de cercetare; selectarea eșantionului de cercetare; selectarea tehnicilor de cercetare; analiza și interpretarea rezultatelor; formularea concluziilor.

Ipoteza cercetării: presupunem că există diferențele în dezvoltarea psihomotricității la copiii cu dizabilitatea mintală comparativ cu cei cu dezvoltarea tipică.

Descrierea subiecților: Grupul de cercetare s – a constituit din elevii clasei a IV– a, 10 la număr din instituția de învățământ Liceul Teoretic „Nicolae Sulac” din mun. Chișinău: 5 copiii cu dizabilitatea mintală ușoară și 5 copii cu dezvoltarea tipică.

Pentru realizarea experimentului de constatare a fost aplicate următoarele tehnici: Proba Ozeretsky Guillmain; Proba de diminuare a unor sinchinezii digitale Rey; Proba de orientare spațială Piaget Headet; Proba de lateralitate Haris; Proba inteligență și psihomotricitate.

În continuare prezentăm rezultatele cercetării la Proba Ozeretsky Guillmain. Rezultatele cercetării prezentăm în mod grafic în figura 1.

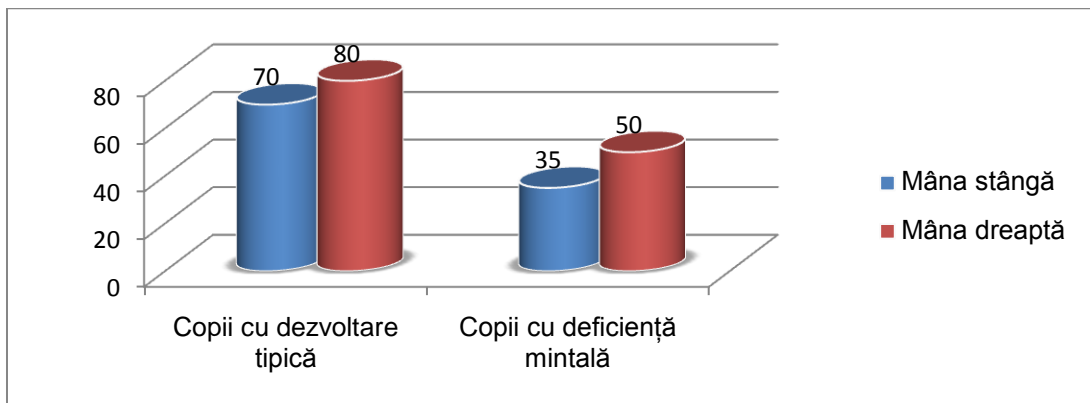

Fig. 1. Rezultatele obținute de copiii cu deficiență mentală în comparație cu copiii cu dezvoltare tipică la Proba Ozeretski – Guillmain

Conform acestui grafic observăm că cele mai înalte rezultate le-au obținut copiii cu dezvoltare tipică la parametrii comportamentale esențiale motrice. Copiii cu deficiență mentală fiind mai lenți în realizarea sarcinii și având o atenție dispersată, nedezvoltarea motricității fine și coordonării mișcărilor. În continuare prezentăm analiza comparativă a comportamentelor esențiale psihomotrice la copiii cu dizabilitatea mentală în figura 2.

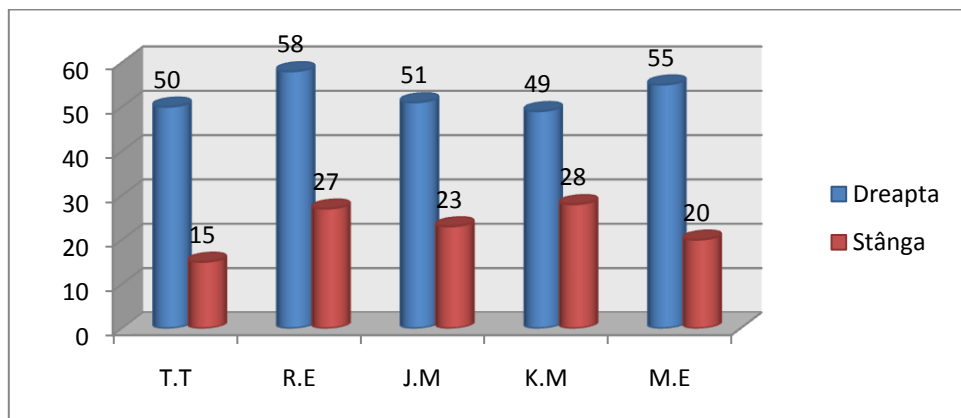

Fig.2. Rezultatele obținute de copiii cu deficiență mentală la Proba Ozeretski – Guillmain.

Conform acestui grafic observăm că la copiii de aceeași vârstă cu deficiență mentală decalajul rezultatelor este diferit și acest fapt este datorită că fiecare copil având aceeași diagnoză potențialul motric este diferit. Pe parcursul probei am încurajat copiii ca să execute cât mai repede posibil. În timpul probei unii copii au fost cam impulsivi din cauză că erau impuși să efectueze sarcina cât mai rapid. La unii copii am efectuat proba repetat pentru că nu conștientizau ce aveau de realizat, nu îndeplineau condițiile probei. Frecvent la această categorie de copii este întâlnit refuzul față de îndeplinirea unei activități, cauză fiind lipsa interesului, lipsa deprinderilor motorii fine, lipsa creativității în rezolvarea sarcinii. Unii copii cu greu au diferențiat spațiul pe foaie, dimensiunea pătrățelelor. Conform acestei grile am și constatat că nu au o anumită consecutivitate în realizarea sarcinilor și la toți copiii 100% la mâna stângă motricitatea fină și coordonarea este slab dezvoltată.

În continuare prezentăm rezultatele la proba Proba de diminuarea unor sincinezii digitale Rey. S-a constatat că 60% au manifestat sincinezii. Aceasta se explică că cauză ce poate fi factorul socio educațional, copii nu erau familiarizați cu denumirile degetelor sau era prezentă o contracție involuntară a unui grup de mușchi care apare atunci când subiectul efectuează o mișcare reflexă sau voluntară care pune în joc un alt grup de mușchi. Copiii au întâmpinat dificultăți chiar și în suprapunerea mâinii cu desenul.

În continuare prezentăm rezultatele la Proba de lateralitate Harris. În mod grafic prezentăm prezentăm rezultatele cercetării în figura 3..

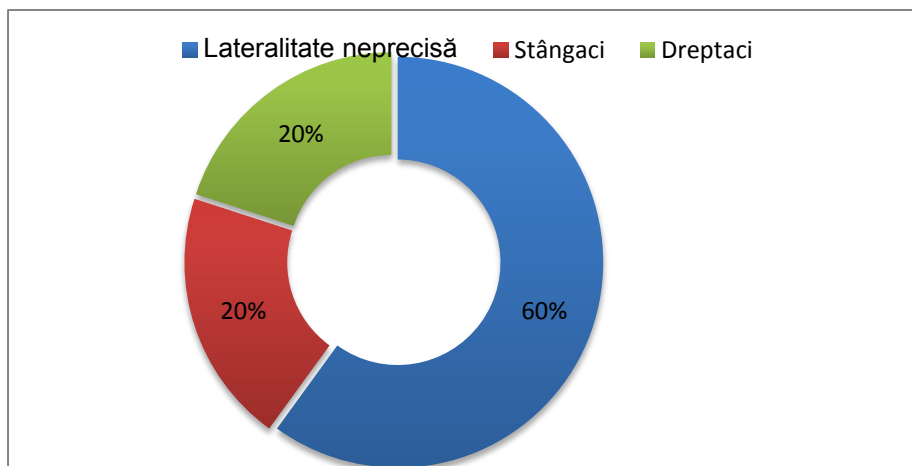

Fig. 3. Rezultatele obținute de copiii cu deficiență mintală la Proba de lateralitate Harris.

Observăm că la majoritatea subiecților lateralitatea este neprecisă. Nu au formată noțiunea de lateralitate, nu este bine dezvoltată perceperea noțiunii de spațiu și timp. Am constatat că lateralitatea este dezvoltată cu mari întârzieri la copiii cu dizabilitatea mintală față de copii cu dezvoltare tipică. Cele mai înalte rezultate le-au obținut copiii cu deficiență mintală ușoară. Am constatat că un copil are lateralitate stângace și unul dreapta chiar la 60% dintre subiecți lateralitatea este neprecisă. Obiectele care erau necesare pentru testare ei puteau să le ia cu ambele mâini sau să le folosească nu după destinația lor.

Prezentăm datele la Proba Inteligență și psihomotricitate în figura 4.

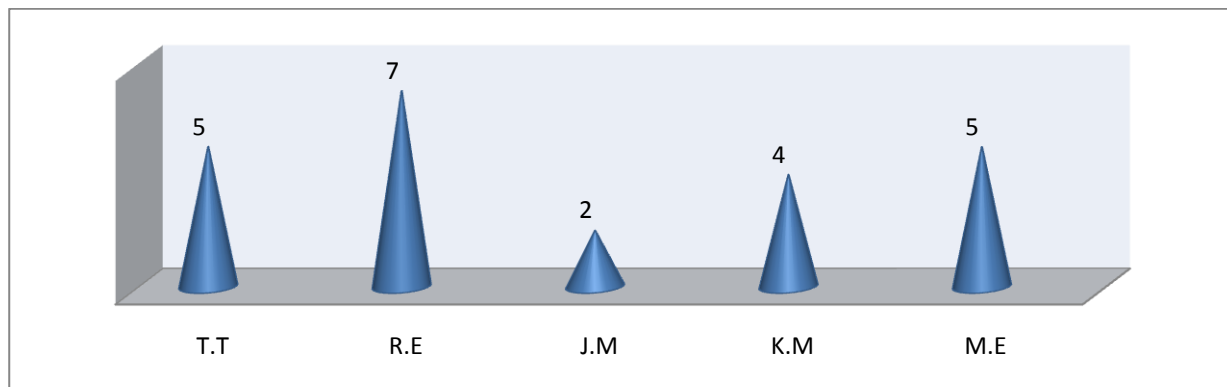

Fig. 4. Rezultatele obținute de copiii cu deficiență mintală la Proba Inteligență și psihomotricitate

În urma aplicării acestui test am constatat că nivelul achizițiilor motrice și psihomotrice eschivează cu mult de la vârsta biologică al subiecților. Unii subiecți cu greu făceau diferențierea dintre mare și mic. Am mai și constatat că este distorsionată percepția spațială, de timp, culoare și formă. Cel mai dificil le - a venit copiilor să răspundă la înrebarea câte case sunt?

Copii cu deficiență mintală rămân sub nivelul dezvoltării față de copii cu dezvoltare tipică. Dar unele sarcini sunt realizate de ei cu mare corectitudine și precizie cași copii cu dezvoltare tipică. La această categorie de copii mișcările sunt sărace și repetate. Dar structurarea mișcărilor psihomotrice este în strânsă legătură sau dependență și de gradul deficienței mintale. Întârzierea sau nedeveloparea psihomotricității lor se înregistrează sub diverse aspecte și sunt cauzate de diferiți factori.

Programul formativ a constatat din următoarele elemente componente:

- concepte-cheie (ideile principale ale fiecărei activități);
- obiectivele (adică rezultatele măsurabile ale activității);
- lista de materiale necesare;
- descrierea activităților (fiecare activitate prezintă procedee);
- folosite în scopul depășirii unor obstacole pentru o mai bună adaptare);
- întrebările pentru discuție.

Scopul experimentului formativ este dezvoltarea caracteristicilor psihomotricității la copiii cu dizabilitatea mintală.

Obiectivele: formarea exactității și coordonării mișcărilor și acțiunilor; corectarea deficiențelor psihomotorii; îmbunătățirea coordonării mână-ochi;îmbunătățirea activității senzorial-perceptive;dezvoltarea coordonării auditive;formarea orientării spațio-temporale;

Experimentul formativ s-a bazat pe ipoteza că dezvoltarea psihomotricității la copiii cu dizabilitatea mintală va fi eficientă dacă vor fi dezvoltate caracteristicile principale ale psihomotricității. Realizarea activităților psihopedagogice va duce la creșterea potențialului intelectual și adaptabilitatea acestor copii. În grup experimental a fost incluși 3 iar în cel de control 2 Programul formativ au fost realizat timp de 4 luni de 3 ori pe săptămână timp de 30 de minute.

În realizării experimentului de control s-a constatat diferențele dintre grupului experimental și cel de control și dintre grupul experimental și rezultatele experimentului de constatare la parametrii: scaderea vitezei, forței, îndemnării, rezistenței, orientării spațiale, accentuarea sinchinezilor.

Concluzii:

1. Deficiență mintală estr însoțită de subdezvoltarea sferei psihomotricității și cu cât este mai severă deficiența mintală cu atât afectează mai tare aspectele psihomotricității;

2. La copiii cu dizabilități, în special cei cu deficiență mintală psihomotricitatea joacă un rol foarte important în dezvoltarea personalității lui. Iar stabilirea unei imagini complexe al aspectelor psihomotricității la această categorie de copii după diverși autori poate fi caracterizată pe paliere diferite. Mișcările copiilor cu deficiență mintală sunt caracterizate prin: coordonare slabă sau impulsivitate, tulburări de lateralitate, coordonarea slabă și lipsa reprezentărilor despre spațiu și timp. Iar aceasta este unul din principalele motive ce le face stăpânirea deficitară a unor activități vitale simple chiar și a celor de autodeservire din viața de zi cu zi.

3. Tulburările ale psihomotricității la copii cu deficiență mintală se caracterizează prin: dificultăți de schema corporală; de structurare perceptivă motrică; de coordonare al mișcărilor voluntare; tulburări de lateralitate; dificultăți de percepere a spațiului și timpului; capacități fizice reduse la nivelul preciziei.

4. În urma realizării experimentului de constatare s-a identificat: întârzierea în dezvoltarea vitezei, forței, îndemnării, rezistenței, orientării spațiale, creșterea sinchinezii la copiii cu dizabilitatea mintală.

5. După intervenția psihopedagogică s-a constatat creșterea parametrilor sus numite.

Bibliografie:

1. OLĂRESCU, Valentina. *Reținere în dezvoltarea psihică*. Chișinău: Editura: 1999. 148 p. ISBN 9975-9548-2-0
2. RADU, Ioan, Dorin, ULICI, Gherghe. *Evaluarea și educarea psihomotricității copiilor cu dificultăți psihomotorii de integrare*. București: Ed: Topografia „Semne, 94”, 2003, 158 p. ISBN 973-86056-1-X.
3. БАРЯЕВА, Людмила. *Формирование элементарных математических представлений у дошкольников (с проблемами в развитии): учебно-методическое пособие*. М.: СОЮЗ, 2002. 479 с. ISBN 5-8064-0587-7.
4. ВЛАСОВА, Татьяна. *Учителю о детях с отклонениями в развитии*. М.: Академия, 2002. 207 с. ISBN 5-94033-094-0
5. ЕКЖАНОВА, Елена. Изобразительная деятельность в обучении и воспитании дошкольников с отклонениями в развитии. În: *Дефектология*, 2003, № 6, с. 51-54. ISSN 0130-3074.
6. ЗАБРАМНАЯ, София. *Отбор умственно отсталых детей в специальные учреждения*. М.: Просвещение, 1998. 94 с. ISBN 5-09-000183-9.

BUNE PRACTICI ALE EDUCAȚIEI SPECIALE ȘI INCLUZIVE

Anghel Maria Laura,
profesor-educator, Gr. II, CȘEI,
Orașul Vălenii de Munte
Prună Nicoleta Daniela,
profesor itinerant,
Gr.II, CȘEI Nr.1, Municipiul Ploiești

Rezumat

Articolul de față își propune să evidențieze importanța strategiilor psihopedagogice în dezvoltarea competențelor cognitiv-comportamentale la elevii cu deficiență mintală integrați în învățământul de masă.